[דף כ.]

פניה מוריקות. הכי תניא לקמן* לימה מספקת לסוטה עד שפניה מוריקות ועיניה בולטות: הרחתה לו בחלבטיתה. רמזה לו לבא תלנה: מאכל בהמה. שטורים: במקידה של חרס. פסוקה ומנוקה שבטוסות: שם בה פנים. פנלי ליפרע ממנה ומפני לחי לה פני (ויקרא כ) ונתתי (לה) פני (שם יז) תורה אור

פניה מוריקות, הֵיא כחלה לו עיניה לְפִיכָךְ עיניה בולטות הֵיא קלעה לו את שערה לְפִיכָךְ כהן סותר את שערה הֵיא הראתה לו באצבע לְפִיכָךְ ציפורניה נושרות *הֵיא חגרה לו בצילצול לְפִיכָךְ כהן מביא חבל המצרי וקושר לה למעלה מדדיה הֵיא פשטה לו את יריכה לְפִיכָךְ יריכה נופלת הֵיא קיבלתו על כריסה לְפִיכָךְ בטנה צבה *הֵיא האכילתו מעדני עולם לְפִיכָךְ קרבנה מאבל בהמה הֵיא השקתתו יין משובח בכוסות משובחים לְפִיכָךְ כהן משקה מים המרים במקידה של °חרש הֵיא עשתה בסתר °יושב בסתר עליון° שם בה פנים שנאמר °ועין נואף שמרה נֶשֶׁף לאמר לא תשורני עין (ו) וגו' דבר אחר הֵיא עשתה בסתר, המקום פירסמה בגלוי שנאמר °תִּבְלֶסֶת שְׁנָאָה בְּמִשְׁאוֹן תִּגְלֶה רַעְתָּן בְּהֵהָל

(וגו') ומאחר דנפקא ליה מאתת לאהת למצא °חשבון", °כי כל סאן סואן ברעש" למה לי? ללמדה, ומאחר דנפקא ליה "מכי כל סאן סואן ברעש", °בסאסאה בשלחה תריבנה" למה לי? לכדרב חננא בר פפא דא"ר חיננא בר פפא אין הקב"ה נפרע מן האומה עד שעת שילוחה שנאמר "בסאסאה בשלחה וגו' *אלא והאמר רבא שלשה כוסות האמורות במצרים למה: אחת ששתת בימי משה, ואחת ששתת בימי פרעה נכה, ואחת שעתידה לשתות עם חברותיה, וכי תימא הנך אודו והני אחריני נינהו *והתניא אמר רבי יהודה מניין גר המצרי היה לי חבר מתלמידי ר' עקיבא, אמר מניין גר המצרי: אני מצרי ראשון ונשאתי מצרית ראשונה, אשיא לבני מצרית שניה כדי שיהא בן בני° מותר לבא בקהל אלא אי אימר הכי איתמר א"ר חיננא בר פפא אין הקב"ה נפרע מן המלך עד שעת שילוחו שנאמר "בסאסאה בשלחה תריבנה וגו' אמימר מתני להא דרב חננא בר פפא אהא מ"ד "כי אני ה' לא שניתי ואתם בני יעקב לא כליתם": אני ה' לא שניתי - לא הכיתי לאומה ושניתי לה, "ואתם בני יעקב לא כליתם" היינו דכתיב °חצי אבלה בם" חצי כלין והן אינן כלין, *אמר רב המנונא אין הקב"ה נפרע מן האדם עד שתתמלא סאתו שנאמר °במלאות סְפֶן יִצְדֶּה לו וגו'. דרש רב חיננא בר פפא מאי דכתיב °רננו צדיקים בה' לישרים נאוה תהלה" אל תקרי "נאוה" תהלה אלא נוה תהלה: זה משה ודוד שלא °שלטו שונאיהם במעשיהם: דוד דכתיב °טבעו בארץ שעריה, משה דאמר מר משנבנה מקדש ראשון ננגו אהל מועד קרשיו בריחיו ועמודיו ואדניו, היכא: אמר רב חסדא אמר אבימי תחת מחילות של היכל. תנו רבנן °סוטה נתנה עיניה במי שאינו ראוי לה מה שביקשה לא ניתן לה, ומה שבידה נטלוהו ממנה – שכל הנותן עיניו במה שאינו שלו: מה שמבקש אין נותנין לו ומה שבידו נוטלין היכנו וכן

מנימין גר המצרי וכו'. מקשים מפרק תפלת השחר (ברכות דף כח.) דלמר בן ביוס עמד ואומר גר עמוני לפניהם בבית המדרש ואמר להם מה אני לבא בקהל אמר לו ר"ג אסור אתה ת"ל ר' יהושע מותר אתה ת"ל ר"ג והלא כתיב לא יבא עמוני ומואבי אמר לו ר"י וכי עמון ומואב במקומם הן יושבין והלא כבר עלה סנחריב ובלבלן, וי"ל דסנחריב לא בלבל ארצן של מצרים אלא הביאן ב ח ב ל י ם ובשלשלאות עד לפני ירושלים ובשהצליח חזקיה ובאו הנם השליכו עפר וקבלו עול שמים עליהן והחזירן למקומן אי נמי י"ל דהוא דסנימין דהכא היתה אהר ס' שנת שפסקה גלותן וחזרו למקומן וה"נ קאמרינן [בתוספתא דידים] דאמר מנימין כשראה שהתיר ר"י ליהודה גר העמוני ואמר להם אף אני כמו כן אמרו לו לארצך יש קצבה לאהר ס' שנה כדכתיב בקרא גבי מצרים בקץ ס' שנה אשיב ולו אין קצבה: ומ"ד ס"ה הכא דלית ליה הא דאמר עבד מנחריב ובלבל כל העולם והכי נמי קתני (בפרק בתרא) [בתר דהך] מילתא [בתוספתא] דקירוסין אמר לו [ר"ע] מנימין מעות שכבר עלה מנחריב. ל"ה. משנבנה מקדש ראשון ננגו אהל מועד ולית ליה להוא תנא כמאן דאמר דארון גלה לבבל כדאמר ביומא אלא סבירא ליה כבאן דאמר יאשיהו ננזו:

[נסיל מו:]

[נקמן מו:]

הגהות הב"ח

(ה) גמ' לא מקומי מין ומסר סניס ישים ד"ה וכ"ה בפ"ז: (ג) רש"י ד"ה לסוטה (נמדבר ה) שנאמר: (ג) ד"ה חוד וכו' ול"ל בסף וחכ כלי: (ל) תוס' ד"ה מניין וכו' פשמ שם ולו וכסי סריך הכא ע"כ ל"ק הלא שם מצלנו: (ה) בא"ד לא בלבל מלרים ולכך פנה בקוד: (ו) בא"ד ולא תאמר נסדוק שלא מלנון ולא נלנון כדלמיא:

תוספות שאנץ

ג' כוסות האמורות במצרים. היא בחלום שר המשקים של פרעה ובמדרש יש דלעתיד משקה הקב"ה האומות כוס התרעלה וכשניעי למצרים ואמר כבר שתיתי פעמים ואמר לה הקב"ה שתה דאין שתיה זו כאחרות אלא ג) לא תק עוד וה"ינו דכתיב אך שמריה יסצו ישתו כל רשעי ארץ: אמר מנימין גר המצרי אני מצרי וכו' כדי שיהא בן בני ראוי לבוא בקהל וא"ת אידו הוי נמי כשר כיון דסנחריב עמד ובלבל כל העולם הוץ מסואב כדאמר בפרק תפלת השחר וכי עמון ומואב במקומן הן יושבין והלא עלה סנחריב ובלבלן, וי"ל דסנחריב לא בלבל ארצן של מצרים אלא הביאן ב ח ב ל י ם ובשלשלאות עד לפני ירושלים ובשהצליח חזקיה ובאו הנם השליכו עפר וקבלו עול שמים עליהן והחזירן למקומן אי נמי י"ל דהוא דסנימין דהכא היתה אהר ס' שנת שפסקה גלותן וחזרו למקומן וה"נ קאמרינן [בתוספתא דידים] דאמר מנימין כשראה שהתיר ר"י ליהודה גר העמוני ואמר להם אף אני כמו כן אמרו לו לארצך יש קצבה לאהר ס' שנה כדכתיב בקרא גבי מצרים בקץ ס' שנה אשיב ולו אין קצבה: ומ"ד ס"ה הכא דלית ליה הא דאמר עבד מנחריב ובלבל כל העולם והכי נמי קתני (בפרק בתרא) [בתר דהך] מילתא [בתוספתא] דקירוסין אמר לו [ר"ע] מנימין מעות שכבר עלה מנחריב. ל"ה. משנבנה מקדש ראשון ננגו אהל מועד ולית ליה להוא תנא כמאן דאמר דארון גלה לבבל כדאמר ביומא אלא סבירא ליה כבאן דאמר יאשיהו ננזו: